

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	11
Bloemlezing, rubriek 1—12	15
Favoriete gedichten uit het Caraïbisch gebied	232
Verantwoording	235
Literatuurlijst	236
Bronnenlijst gedichten	239
Bronnenlijst illustraties	245
Register op dichtersnamen en pseudoniemen	249

1

Langs kusten van goud, ivoor of slaven

Reizen, vertrek, route en aankomst

Carel de Haseth, Uit de cyclus <i>Kleine zeereis</i>	16
Anoniem, 'Reize na Guinea'	17
Joan Wils, 'Ballade van de slavenhaler' (fragmenten)	19
Johan Farret, 'Aankomst op Curaçao'	21
Anoniem, 'Een nieuw lied op de Karsouse meisjes'	22
Anoniem, 'Een nieuw lied op de Koloniale Jagers'	23

2

Kokospalm, onder de vloeiende wind

Natuur en landschap, stad en nederzetting

Bernardo Ashetu, 'Tropen'	26
Michael Slory, 'Kokospalm'	26
A. Amier, 'De Surinaamse stoomtrein'	27
A. de Groot, 'Grietjebie'	28
Hans Faverey, 'Van lieverlede, zo'	29
Anoniem, 'Schoon is de West'	31
Aletta Beaujon, 'Ochtend'	31
John Leefmans, 'Nickerie'	32
Elis Juliana, 'Hé patu' / 'Waggeleend'	34
Wycliffe Smith, 'The Great Salt Pond'	35
Joseph Sickman Corsen, 'Atardi' / 'Einde van de dag'	36
Boeli van Leeuwen, 'Nacht'	38
Klaas de Groot, 'De kaart van Curaçao'	39
Elis Juliana, 'Dushi Kòrsou'	40
Charles P. de Beauvois, 'Les petites rues de Punda' / 'De straatjes van Punda'	41
Corly Verlooghen, 'Een baai en een geit'	42
Lucille Haseth, 'Kòrsou su ñapa' / 'Klein Curaçao'	43
Eduardo Curet, 'Santa Cruz de Aruba' / 'Santa Cruz van Aruba'	44
Aletta Beaujon, 'Brandaris'	45
Fred de Haas, 'Herinnering aan Bonaire'	46
Rik Lina, 'Heimwee'	47

3

Wat druppels uit een cactusvrucht

Dagelijks leven

Marius Atmoredjo, 'De hut van Bah Sari'	50
Robby Soekatma & Eduard Kasimoen, 'Wedangé pahit' / 'Bittere thee'	51
Albert Helman, 'Trolls wiegelied'	52
Wendela de Vries, 'Onima'	52
Cornelis van Schaick, 'Oranjestokjens'	53
Anoniem, 'Surinaams kinderliedje'	53
Anoniem, 'Antilliaans kinderliedje'	54
Anoniem, Wayana, 'Ēlĕmi-lied'	55
Anoniem, Karaïben, 'Aremi-lied of Pyjai-lied'	56
Anoniem, 'Arowaks liedje'	57
Anoniem, 'M'e go bai wan kaw' / 'Ik ga een koe kopen'	58
Anoniem, 'Ala presi komisi d'a botri' / 'Overall is er een chef in de keuken'	59
G.G.T. Rustwijk, 'Duck soup of wouw wouw'	60
Harry de la Fuente, 'Reclametekst voor wasmiddel Tide'	61
Marius Big Jones, 'Parbobier-liedje'	62
Anoniem, 'Liedje van de padvindsters'	63
H. de Ziel, 'Opo naki'	63
Michiel van Kempen, 'Van Tilburg'	64
Vicente Tromp, 'Dandé'	65

4

In de diepte van de rivier rust Boni

Leven in slavernij

Anoniem, 'Kinderliedje uit de slaventijd'	68
Paul François Roos, 'Mijn negerjongen Cicero'	69
Enrique Goilo, 'Desesperacion di un catibu' / 'De wanhoop van een slaaf'	71
Eddy Bruma, 'Boni doro' / 'Boni aangekomen'	72
Pierre Lauffer, 'Balada di Buchi Fil' / 'Ballade van Buchi Fil'	75
Scott Rollins, 'Shimaruku Tambú Meisje'	78
Shon Kolá, 'Baha for di mi lomba' / 'Rot op! Ga van m'n rug af'	79
Frida Domacassé, 'Simadán'	80
Anoniem, 'Lied over de slavenopstand van Tula'	81
Frida Winklaar Domacassé, 'Soña di libertat' / 'Dromen van vrijheid'	82
Anoniem, 'Liedje op koning Willem III'	83

5

Slechts zij die uit de rijst geboren zijn

Aziaten en contractarbeid

Jit Narain, 'arkáthi se máre kantráki' / 'contractarbeiders zo talrijk'	86
Jit Narain, 'mángo ghát pe jiwan jhele' / 'wie wil wonen op de oever' 🎧	87
Raj Mohan, 'kantráki' / 'contractarbeider'	88
Bhai, 'Dhán ká dukhrá' / 'Rijste-smart'	89
Cándani, 'Barat' 🎧	89
Bea Vianen, 'Mariënburg'	90
Goedoe Goedoe Thijm, 'Piauw piauw piauw'	91
J.R. Basuki, 'Kabur Kanginan' / 'Meegevoerd met de wind'	93
Surianto, 'Jaji' / 'Djadjie' 🎧	94

6

Duizend verzen die ik nooit zal schrijven

Taal en poëzie

Dorus Vrede, 'Gindyè Musumba' / 'Hoge Musumba'	98
Clyde Lo-A-Njoe, 'De weg van het woord'	99
Trefossa, 'wan tru puwema' / 'een echt gedicht'	100
Nicolás Piña Lampe, 'Llevo en mí mil poemas' / 'In mij leven duizend verzen'	101
Henry Habibe, 'Ku benanan habri' / 'Bloedoffer' 🎧	102
Frank Booi, 'Wij meertaligen'	104
Trudi Guda, 'Dichter' 🎧	104
Pierre A. Lauffer, 'Mi lenga' / 'Mijn taal'	105
Hilda de Windt Ayoubi, 'Lenga di mama' / 'Moedertaal'	106
Raj Mohan, 'hamár bhásá' / 'mijn taal'	108
Surianto, 'Reruntangan' / 'Hand in hand'	109

7

In de spiegel van de geschiedenis die zwart is

Identiteit

Anoniem, Creolen, 'Lakusingi' / 'Laku-lied'	112
Eugène W. Rellum, 'Negerschap'	113
Michaël Slory, 'Wi nengre' / 'Wij negers'	113
Michaël Slory, 'Orfeu negro'	114
R. Dobru, 'Wan' / 'Eén'	115
Edgar Cairo, 'wan tranga lobi' / 'een sterke liefde'	116
Tip Marugg, 'Rappe grauwe vlinders'	117
Alfred Schaffer, 'nos tata'	118
Albert Hagenaars, 'Paramaribo'	119
Gloria Wekker, 'Creoolse vrouwen'	120
Radna Fabias, 'adam spoelt aan'	121
Hendrik Schouten, 'De gele vrouw'	121
Johanna Schouten-Elsenhout, 'Uma' / 'Vrouw'	122
Giselle Ecury, 'maal twee'	123
Drisana Deborah Jack, 'waterpoem 5'	124
Willem M. Hoyer, 'Triunfo di un sen' / 'Triomf van een cent'	126
Lucy Kortram, 'Update'	127

8

Omringd door beschermgeesten sta ik niet alleen

Religie en spiritualiteit

Andrés Grimar, 'Rondel' / 'Rondeel'	130
Frank Martinus Arion, 'Spiritual'	131
Johanna Schouten-Elsenhout, 'Awese' / 'Begeesterd'	133
Anoniem, 'Sipoe-geny' / 'Monding van de Corantijn-rivier'	133
Celestine Raalte, 'Mi bun yeye' / 'Mijn beschermgeesten'	134
Shrinivási, 'Buláhat' / 'De roep in de nacht'	136
Rahman Khan, 'Tijdsomwenteling'	137
Bea Vianen, 'Goede Vrijdag'	138
Kenneth Zandvliet, 'Moderne devotie'	139

9

Swietje, laat ons gaan boelen, no

Liefde en seksualiteit

Oda Blinder, 'Het gras' 🎧	143
Anoniem, 'Banderita' / 'Vlaggetje'	143
Anoniem, 'Saramakaans lied'	145
Anoniem, 'Lobisingi' / 'Liefdeslied'	146
Joanna Werners, 'niets dat ik niet wil'	147
Glenn Sluisdom, 'Kusje'	147
Typhoon, 'We zijn er'	148
Max Woiski, 'Na 16 april' / 'Zestien april'	149
Anoniem, 'Mi mus' singi – een wellustig liedje uit Suriname' / 'Ik moet zingen'	150
Edgar Cairo, 'Dat boelgedicht'	152
Hein Roethof, 'Campo alegre'	152
Michael Deak, 'Donkere metten'	153
Cola Debrot, 'Vrouweportret' 🎧	154
Greta Monach, 'je lippen met vingers aan te raken'	155
Ernesto Rosenstand, 'Wadirikiri' 🎧	155
P.P.M. (Medardo) de Marchena, 'Esta dushi' / 'Verrukkelijk!'	157
Anoniem, Hindostaans lied, 'Gore gore, o banko chore' / 'Mooie jongen'	158
Lupe Reyes, 'Burachami' / 'Leg me lam'	160
Anoniem, 'Lied van de Bovenwindse eilanden bij het stampen van cassave'	161
Quito Nicolaas, 'Wegens sterfgeval gesloten'	162
Aart G. Broek, 'Mooie mannen in de mondi'	163

10

Eiland van mij, ik wil je voorkomen veranderen

Strijd en politiek

Sonny Reiziger, 'Aan de moeder van Desi'	167
Johan Farret, 'Op het afgeschoten been van den E. Manhafte Hr. Stuyvesant, voor 't eiland St. Marten'	167
Betje Wolff & Aagje Deken, 'Op de verovering van St. Eustatius, &c. door den Engelsen admiraal Rodney, op den 3 febr. 1781'	169
J.C. Kruisland, 'De scène op het plein 7 februari 1933' (fragment)	170
Stan Haag, 'De Vriendschapswals'	171
Harry van Tienen, 'Na 30 mei 1969'	172
Kwame Dandillo, 'L'Histoire se répète'	173
Kwame Dandillo, 'Sakafasi/Nederigheid'	173
Eddy L. Pinas, 'Oom Krisjan'	173
Albert Helman, 'Onze Vader'	175
Anoniem, Karaïben, 'Oorlogslied'	175
Elly Purperhart, 'Ondro woyo' / 'Onder de markt'	176
Thea Doelwijt, 'Dit is de tijd voor een nieuw geluid'	177
Ndyuka/Aukaners, 'Sëkëti-lied voor Aboikoni door een zangeres uit Pempe'	177
Robby Oeditram & Robby Morroy, 'Jay Jay Sarnám' / 'Leve Suriname'	178
Antoine A.R. de Kom, 'opeens'	181
Jeangu Macrooy, 'Birth Of A New Age'	183
Ramon Todd Dandaré, 'Isla di mi' / 'Eiland van mij'	184
Rudy Plaate, 'Mi ke sa' / 'Ik wil weten'	187
Lasana M. Sekou, 'People'	189
Shrinivási, 'Suriname' 🎧	191

11

Ik wens dit klein land een groot hart

Migratie en terugkeer

Noni Lichtveld, 'Ach, tuin aan de rivier'	194
Chitra Gajadin, 'royal dutch'	195
Giselle Ecury, 'Dividivi' 🎧	197
Max Woiski, 'B.B. met R.'	198
Cândani, 'heimwee'	199
Chitra Gajadin, 'rahmelweg' 🎧	201
Ken Mangroelal, 'Kindertijd'	202
Rabin Baldewsingh, 'Ke hai jaun hamár nám gohráwe hai' / 'Wie is daar die mijn naam roept'	203
Trefossa, 'Kopenhagen'	204
Albert Helman, 'Terugkeer' 🎧	205

12

Daar bij de kreek zal ik 't droomland zien

Existentie, leven en dood

Bhai, 'Ik ben'	208
Thea Doelwijt, 'de nacht is gekomen'	209
Hans Faverey, 'Ver weg in zee'	209
Rudi Pinas, 'Kon luku pe nkomoto' / 'Kom kijken waar ik vandaan kom'	211
Antoine A.R. de Kom, 'Peu et Content' 🎧	211
Tip Marugg, 'Den tempu di áwaseru' / 'In de regentijd'	212
Trefossa, 'bro' / 'rust' 🎧	215
Michael Tedja, 'Zo is het een wereldgedicht'	216
Shrinivási, 'Toen realiseerde hij zich'	217
Igma van Putte-de Windt, 'Cirkel'	218
Rosabelle Illes, 'Paz' / 'Vrede'	218
Hugo Pos, 'Kwatrijnen'	219
Jozef Slagveer, 'In memoriam mezelf'	220
Walter Palm, 'Non plus ultra'	220
Bernardo Ashetu, 'Marcel'	221
Pierre A. Lauffer, 'Mi ta kansá' / 'Ik ben moe' 🎧	222
Federico Oduber, 'Enivrez vous' / 'Wordt dronken'	224
Gershwin Bonevacía, 'Sanne'	225
Nydia Ecury, 'Pousa / 'Pauze' 🎧	226
Radna Fabias, 'Roestplaats' 🎧	227
Hariandi Todirijo, 'Als een warimboblád'	228
Paul François Roos, 'Grafscrifft voor Gran Mama Quassie'	228
Hendrik Schouten, 'Grafscrifft voor de neger Quassi van Timotibo'	229
Carry-Ann Tjong-Ayong, 'Witte rouw'	231
Albert Helman, 'Rimpels'	231